

Spis treści

OD AUTORKI	11
WSTĘP	15

Część I Komunikowanie w erze przedmedialnej

PODSTAWOWE FORMY KOMUNIKACJI	25
Czym jest komunikowanie	25
Obraz i dźwięk – komunikacja w prehistorii	28
Mowa	38
Pismo	46
Chiny	46
Mezopotamia	48
Egipt	49
Fenicja	50
Grecja	51
Rzym	53
Ameryka	54
EWOLUCJA MATERIAŁÓW PIŚMIENNICZYCH	59
Daleki Wschód – skorupy, jedwab i bambus	59
Mezopotamia – gliniane tabliczki	63
Bliski Wschód i Rzym – drewniane tabliczki pokryte woskiem	65
Egipt – papirus	68
Azja Mniejsza – pergamin	72
Azja i Europa – papier	78
Ołówek i długopis	85

ARCHITEKTURA I SZTUKA JAKO ŚRODKI KOMUNIKOWANIA	87
Fundacja nowych miast – odcinanie się od dawnego porządku	88
Budowa świątyń – zapewnienie opieki bogów	89
Organizacja uroczystości – zainteresowanie potrzebami poddanych	91
Stele, płaskorzeźby, łuki triumfalne, kolumny – upamiętnianie zwycięstw militarnych	94
SKRYPTORIA	99
Praca skrybów w starożytności	99
Średniowieczne skryptoria	102
Problemy skrybów i jakość manuskryptów	105
DRZEWORYT I KSIĄŻKI BLOKOWE	111
Czym jest drzeworyt	111
Drzeworyt na Dalekim Wschodzie – Chiny, Korea i Japonia.	113
Drzeworyt w Europie	118
ZARYS DZIEJÓW KSIĄŻKI	125
Czym jest druk	125
Druk z wykorzystaniem ruchomych czcionek w Azji	126
Druk z wykorzystaniem ruchomych czcionek w Europie	129
Wynalazek Gutenberga	132
Biblia Gutenberga – arcydzieło sztuki drukarskiej	138

Część II

Początki prasy

PRASA W STAROŻYTNOŚCI	145
Zapotrzebowanie na informacje – znaczenie przekazu ustnego	145
Roczniki Totmesa i gazeta satyryczna w Egipcie	150
„Acta Diurna Populi Romani”	153
Początki prasy na Dalekim Wschodzie – „Dibao” i „Kung-Pao”	160
POCZĄTKI PRASY W EUROPIE	165
Korespondencja prywatna i listy kupieckie	165
Kalendarze – prototypy roczników	174

PIERWSZE GAZETY ULOTNE	179
Cechy charakterystyczne gazet ulotnych	179
Najstarsze gazety ulotne	186
Gazety ulotne w Polsce.	191
Charakterystyka polskich gazet ulotnych	191
Przegląd tematyki polskich gazet ulotnych	194
PIERWSZE PISMA PERIODYCZNE – TYGODNIKI	205
Niemcy	205
Anglia	209
Francja	215
Prasa tygodniowa na ziemiach polskich – gazety seryjne	222
„Merkuriusz Polski”	224
„Wiadomości Cudzoziemskie Ekstraordynaryjne z Poczty Carskiej”	234
„Wiadomości Różne Cudzoziemskie”	238
„Awizy”	240
„Gazety z Warszawy”	242
Trzy „gazety sejmowe”	243
ZAKOŃCZENIE	247
BIBLIOGRAFIA	253
Literatura przedmiotu	253
Literatura pomocnicza	263
Hasła w słownikach, encyklopediach i kalendarzach	269